

MAUI EXPOSURE STUDY: HEALTH ACCESS AND NEEDS AFTER THE WILDFIRES - LAY SUMMARY

MAY 15, 2024

English:

The Maui Wildfire Exposure Study (MauiWES) is a long-term project looking at how the wildfires in Maui affect people's health and communities. It's coordinated by the University of Hawai'i Economic Research Organization and the John A. Burns School of Medicine. The study aims to understand how wildfires impact things like health problems, access to healthcare, and the community. The data is used to inform and support survivors.

The study includes 679 people from Lahaina and Kula, who come from different backgrounds. Here's what they found:

1. **Healthcare Differences:** After the wildfires, many people had trouble getting medical help and medicines. Some groups, like Hispanic people, had more problems getting health insurance.
2. **Community Support:** After the wildfires, local community groups were really important in helping people. This shows how crucial community support is during tough times.
3. **Fire Exposure and Health:** Being close to the wildfires made people's health worse. Survivors were also more likely to have heart problems, kidney issues, and trouble breathing.
4. **Mental Health:** Many people felt more worried or depressed after the wildfires. Some also felt bad about themselves and had thoughts of hurting themselves. This suggests that mental health issues are a big concern after the disaster.
5. **Housing and Money:** Many people had to leave their homes because of the wildfires, and many lost their jobs. While some found new jobs, many still struggle to make ends meet and find stable housing.

All this information and more is available [online](#). This helps everyone understand how wildfires affect health, communities, and people's lives. With this data, we can make better decisions and policies to help the community recover.

Spanish:

El Estudio de Exposición al Incendio Forestal de Maui (MauiWES) es un proyecto a largo plazo que analiza cómo los incendios forestales en Maui afectan la salud y las comunidades. Está coordinado por la Organización de Investigación Económica de la Universidad de Hawái y la Escuela de Medicina John A. Burns. El estudio tiene como objetivo comprender cómo los incendios afectan aspectos como los problemas de salud, el acceso a la atención médica y la comunidad. Los datos se utilizan para informar y apoyar a los sobrevivientes.

El estudio incluye a 679 personas de Lahaina y Kula, provenientes de diversos orígenes. Esto es lo que encontraron:

1. Diferencias en la atención médica: después de los incendios forestales, muchas personas tuvieron problemas para obtener ayuda médica y medicamentos. Algunos grupos, como los hispanos, tuvieron más dificultades para conseguir seguro médico.
2. Apoyo comunitario: después de los incendios forestales, los grupos comunitarios locales fueron cruciales para ayudar a las personas. Esto muestra lo importante que es el apoyo de la comunidad en momentos difíciles.
3. Exposición al incendio y salud: estar cerca de los incendios forestales empeoró la salud de las personas. Los sobrevivientes también fueron más propensos a tener problemas cardíacos, renales y dificultades para respirar.
4. Salud mental: muchas personas se sintieron más preocupadas o deprimidas después de los incendios forestales. Algunas también tenían una baja autoestima y pensamientos de hacerse daño. Esto sugiere que los problemas de salud mental son una gran preocupación después del desastre.
5. Vivienda y dinero: muchas personas tuvieron que dejar sus hogares a causa de los incendios forestales, y muchas perdieron sus trabajos. Si bien algunas encontraron nuevos empleos, muchas siguen teniendo dificultades para llegar a fin de mes y encontrar una vivienda estable.

Toda esta información y más está disponible [en línea](#). Esto ayuda a todos a comprender cómo los incendios forestales afectan la salud, las comunidades y las vidas de las personas. Con estos datos, podemos tomar mejores decisiones y políticas para ayudar a la comunidad a recuperarse.

Tagalog:

Ang Maui Wildfire Exposure Study (MauiWES) ay isang pangmatagalang proyekto na nagsusuri kung paano naapektuhan ng mga wildfire sa Maui ang kalusugan ng mga tao at komunidad. Pinangangasiwaan ito ng University of Hawai'i Economic Research Organization at John A. Burns School of Medicine. Layunin ng pag-aaral na maunawaan kung paano naapektuhan ng mga wildfire ang mga problema sa kalusugan, access sa pangangalagang pangkalusugan, at komunidad. Ginagamit ang mga datos upang magbigay ng impormasyon at suporta sa mga nakaligtas.

Kasama sa pag-aaral ang 679 katao mula sa Lahaina at Kula na mula sa iba't ibang pinagmulan. Narito ang kanilang natuklasan:

1. Pagkakaiba sa Pangangalagang Pangkalusugan: Pagkatapos ng mga wildfire, maraming tao ang nahirapan sa pagkuha ng tulong medikal at gamot. Ang ilang grupo, tulad ng mga Hispanic, ay nahirapan sa pagkuha ng seguro sa kalusugan.
2. Suporta ng Komunidad: Pagkatapos ng mga wildfire, naging mahalaga ang mga lokal na grupo ng komunidad sa pagtulong sa mga tao. Ipinapakita nito kung gaano kahalaga ang suporta ng komunidad sa mahihirap na panahon.
3. Pagkalantad sa Sunog at Kalusugan: Ang pagiging malapit sa mga wildfire ay nagpalala sa kalusugan ng mga tao. Mas malamang din na magkaroon ng mga problema sa puso, bato, at paghinga ang mga nakaligtas.
4. Kalusugang Pangkaisipan: Maraming tao ang nakaramdam ng higit na pag-aalala o depresyon pagkatapos ng mga wildfire. Ang ilan ay nawalan ng tiwala sa sarili at nagkaroon ng pag-iisip na saktan ang kanilang sarili. Ipinapahiwatig nito na ang mga isyu sa kalusugang pangkaisipan ay isang malaking alalahanin pagkatapos ng sakuna.

5. Pabahay at Pananalapi: Maraming tao ang kailangang umalis sa kanilang mga tahanan dahil sa mga wildfire, at marami ang nawalan ng trabaho. Bagama't ang ilan ay nakahanap ng bagong trabaho, marami pa rin ang nahihirapang makaraos at makahanap ng matatag na tirahan.

Lahat ng impormasyong ito at marami pang iba ay makukuha [online](#). Nakatutulong ito sa lahat na maunawaan kung paano naaapektuhan ng mga wildfire ang kalusugan, mga komunidad, at buhay ng mga tao. Sa mga datos na ito, makakagawa tayo ng mas mahusay na mga desisyon at patakaran upang matulungan ang komunidad na makabangon.

Tongan:

Ko e Ako ki he Maumau 'a e Mo'ui 'i he Afi Maui (MauiWES) ko ha polokalama taimi lōloa 'oku siofi ai pehē te ne uesia 'e he afi lahi 'i Maui 'a e mo'ui 'a e kakai mo e ngaahi komiuniti. 'Oku fakahoko ia 'e he Sosaieti Sivi'i 'o e 'Ikonomika 'a e 'Univēsiiti 'o Hawai'i mo e Ako'anga Fakafaito'o 'a John A. Burns. Ko e taumu'a 'o e ako ko 'eni ke ma'u ha mahino fekau'aki mo e uesia 'e he afi lahi 'a e ngaahi palopalema mo'ui, e 'ataakai ki he ngaahi tokoni mo'ui, mo e komiuniti. 'Oku ngaue'aki e ngaahi fakamatala ke fakamālōlō'i mo tokoni'i 'a e kau puke.

'Oku kau he ako ko 'eni e kakai 'e 679 mei Lahaina mo Kula, 'oku nau mei ha ngaahi tupu'anga kehekehe. Ko e ngaahi ola 'eni na'e ma'u:

1. Ngaahi Kehekehe 'i he Tokoni Mo'ui: Hili e afi lahi, na'e tokolahi na'a nau faingata'a'ia 'o kumi ha tokoni fakafaito'o mo e ngaahi faito'o. Na'e 'i ai e ngaahi kulupu, pehē ki he kakai Hispaniki, na'a nau faingata'a'ia lahi ange ke ma'u ha inisia mo'ui.

2. Tokoni Komiuniti: Hili e afi lahi, na'e mahu'inga lahi e ngaahi kulupu komiuniti fakalokolo ki hono tokoni'i 'o e kakai. 'Oku hā mai 'eni 'a e mahu'inga 'o e tokoni komiuniti 'i he ngaahi taimi faingata'a.

3. Maumau 'a e Mo'ui mo e Afi: 'Oku ne fakavavevave'i e kehekehe 'o e mo'ui 'a e kakai ko e 'i he vaha'a vāofi mo e afi lahi. Na'e toe lahi ange mo e kakai na'a nau puke ke 'i ai ha ngaahi palopalema 'i honau loto, ngaahi palopalema 'i he kili, mo e faingata'a'ia ke ma'u ha manava lelei.

4. Mo'ui Fakalaumālie: Tokolahi na'a nau siofi loto hoha'a pe faingata'a'ia hili e afi lahi. Na'e 'i ai mo e ni'ihi na'a nau 'ikai ke fiefia ki he'enu ngaahi 'ulungaanga pe mo'oni 'i he'enu manatu ke nau fa'a ta'ofi 'enu mo'ui. 'Oku 'uhinga 'eni 'oku mahu'inga lahi e ngaahi palopalema fakalaumālie hili e mala'ia.

5. Ngaahi 'Api mo e Pa'anga: Tokolahi na'a nau toki hiki mei 'enu ngaahi 'api koe'uhi ko e afi lahi, pea tokolahi mo 'enu ngaahi ngāue na'e mole. 'I he taimi tataau, na'e 'i ai e ni'ihi na'a nau ma'u ha ngāue fo'ou, ka tokolahi pe 'oku kei faingata'a'ia ke nau ma'u e pa'anga ke nau mo'ui mo e ma'u ha nofo'anga tu'uma'u.

'Oku 'i ai e ngaahi fakamatala ko 'eni mo e lahi ange 'i he [initaneti](#). 'Oku tokoni 'eni ki he to'utupu ke nau ma'u ha 'ilo fekau'aki mo e uesia 'e he afi lahi 'a e mo'ui, e ngaahi komiuniti, mo

e mo'ui 'a e kakai. 'Oku mahu'inga 'a e ngaahi fakamatala ko 'eni ke tau fai ha ngaahi fili mo ngaahi tu'utu'uni lelei ange ke tokoni ki he komiuniti ke nau toe fakalelei'i.

Vietnamese:

Nghiên cứu Về Phơi Nhiễm Cháy Rừng Maui (MauiWES) là một dự án dài hạn xem xét cách các vụ cháy rừng ở Maui ảnh hưởng đến sức khỏe và cộng đồng. Dự án được phối hợp bởi Tổ Chức

Nghiên Cứu Kinh Tế của Đại học Hawai'i và Trường Y John A. Burns. Nghiên cứu nhằm tìm hiểu cách các vụ cháy rừng tác động đến các vấn đề như vấn đề sức khỏe, khả năng tiếp cận chăm sóc sức khỏe và cộng đồng. Dữ liệu được sử dụng để cung cấp thông tin và hỗ trợ những người sống sót.

Nghiên cứu bao gồm 679 người từ Lahaina và Kula, có xuất thân khác nhau. Đây là những gì họ phát hiện:

1. Khác biệt Trong Chăm Sóc Sức Khỏe: Sau các vụ cháy rừng, nhiều người gặp khó khăn khi tiếp cận sự trợ giúp y tế và thuốc men. Một số nhóm, chẳng hạn như người gốc Tây Ban Nha, gặp nhiều khó khăn hơn khi có bảo hiểm y tế.
2. Hỗ Trợ Cộng Đồng: Sau các vụ cháy rừng, các nhóm cộng đồng địa phương thực sự quan trọng trong việc giúp đỡ mọi người. Điều này cho thấy sự hỗ trợ của cộng đồng rất quan trọng trong những lúc khó khăn.
3. Phơi Nhiễm Lửa và Sức Khỏe: Ở gần các vụ cháy rừng khiến sức khỏe của con người tồi tệ hơn. Những người sống sót cũng có khả năng mắc các vấn đề về tim mạch, thận và khó thở cao hơn.
4. Sức Khỏe Tinh Thần: Nhiều người cảm thấy lo lắng hoặc trầm cảm hơn sau các vụ cháy rừng. Một số cũng cảm thấy tồi tệ về bản thân và có suy nghĩ tự làm hại mình. Điều này cho thấy các vấn đề về sức khỏe tinh thần là một mối quan tâm lớn sau thảm họa.
5. Nhà Ở và Tiền Bạc: Nhiều người phải rời khỏi nhà của họ vì cháy rừng, và nhiều người mất việc làm. Mặc dù một số đã tìm được việc làm mới, nhưng nhiều người vẫn gặp khó khăn trong việc kiếm sống và tìm được chỗ ở ổn định.

Tất cả thông tin này và hơn thế nữa có sẵn [trực tuyến](#). Điều này giúp mọi người hiểu được cách các vụ cháy rừng ảnh hưởng đến sức khỏe, cộng đồng và cuộc sống của mọi người. Với những dữ liệu này, chúng ta có thể đưa ra các quyết định và chính sách tốt hơn để giúp cộng đồng phục hồi.

Hawaiian:

Ke Kālai'aina No Ke Aho Pōmaika'i O Nā Kūlana Pōmaika'i o Maui (MauiWES) he papahana lō'ihī e nānā ana i ka hopena o nā ahi hīhiu ma Maui i ke olakino o nā kānaka a me nā kaiāulu. Ho'ohui 'ia kēia papahana e ka University of Hawai'i Economic Research Organization a me ke Kula Olakino o John A. Burns. 'O ka pahuhopu o ke kālai'aina ka ho'omaopopo 'ana i ka hopena o nā ahi hīhiu i nā mea e like me nā pilikia olakino, ka loa'a 'ana o ke ola lapa'au, a me ke kaiāulu. Ho'ohana 'ia ka 'ikepili no ka hā'awi 'ana i ke kākō'o a me ke kōkua i ka po'e i ho'opilikia 'ia.

Aia i loko o ke kālai'aina he 679 kānaka mai Lahaina a me Kula, mai nā 'ano kahua like 'ole mai. Eia nā mea i loa'a:

1. Nā Kūlana Ola Lapa'au: Ma hope o nā ahi hīhiu, he nui nā kānaka i loa'a nā pilikia i ka loa'a 'ana o ke kōkua olakino a me nā lā'au lapa'au. Ua loa'a nā pilikia hou aku i kekahi mau hui kanaka, e like me nā kānaka Hispanic, i ka loa'a 'ana o ka inikua olakino.
2. Kākō'o Kaiāulu: Ma hope o nā ahi hīhiu, ua lilo nā hui kaiāulu kūloko i mea nui loa i ka hā'awi 'ana i ke kōkua i nā kānaka. Hō'ike kēia i ka nui loa o ke kākō'o kaiāulu i nā wā pa'akikī.
3. Ke Aho Pōmaika'i a me ke Olakino: Ua 'oi aku ka 'ino o ke olakino o nā kānaka i kokoke i nā ahi hīhiu. Ua loa'a iā lākou nā pilikia ma ka pu'uwai, nā pilikia ma nā akemāmā, a me nā pilikia hanu.

4. Ka No'ono'o Olakino: Ua nui ka po'e i lo'ohia i ka hopohopo a me ka ho'oha'aha'a ma hope o nā ahi hihiu. Ua 'ike kekahi i ka mana'o 'ino iā lākou iho a me ka mana'o e hō'ino iā lākou iho. Hō'ike kēia i ka nui o nā pilikia olakino no'ono'o ma hope o ka pō'ino.

5. Ke Kūkulu Hale a me ke Kālā: He nui nā kānaka i hele aku mai ko lākou mau hale aku no nā ahi hihiu, a he nui ho'i ka po'e i lilo i kā lākou mau hana. 'Oiai ua loa'a kekahi i nā hana hou, he nui ka po'e e hakakā nei e loa'a ke kālā kūpono a me ka hale pa'a.

Aia kēia 'ike a me nā mea hou aku ma ka [pūnaewele](#). Kōkua kēia i ka ho'omaopopo 'ana i ka hopena o nā ahi hihiu i ke olakino, nā kaiāulu, a me nā ola o nā kānaka. Me kēia 'ikepili, hiki iā kākou ke hana i nā ho'oholo a me nā kulekele 'oi aku ka maika'i no ka ho'ōla hou 'ana i ke kaiāulu.